

Svenskan i militärt samarbete i Norden – behövs den?

Behövs svenskan i det nordiska försvarssamarbetet? Nog föga överraskande är mitt svar på frågan ja – svenskan behövs. Men låt oss börja med att spela djävulens advokat och säga nej först.

Anledningen varför svenskan inte behövs kommer från den starka politiska viljan bakom försvarssamarbetet. Sverige och Finland har en lång gemensam historia, och starka kulturella och ekonomiska band. I synnerhet Finland är beroende av Sverige när det gäller att försörja sig under krig eller kris.

Efter Rysslands invasion av Ukrainas Krimhalvön år 2014 väcktes dock i synnerhet de svenska politikerna, som insåg behovet av att öka Sveriges militära säkerhet. Försvaret hade blivit ett "särintresse" i Sverige, där statsminister Fredrik Reinfeldt hade sju veckor före invasionen utslutit militära hot i Europa.

Hur kunde Sverige snabbt öka sin säkerhet? Det saknades folkligt stöd för försvarsalliansen Nato i både Sverige och Finland. Det uppenbara – och brett accepterade och därför möjliga – alternativet var att öka försvarssamarbetet länderna emellan. De övriga nordiska länderna tillhörde ju redan Nato, och upplevde därför mindre behov för nya arrangemang.

Det finsk-svenska försvarssamarbetet var så pass viktigt i Sverige att det fick en egen förkortning, FISE. Flera som var med på att starta processen har sedan berättat att de blev förvånade hur fort och långt processen gick. Uppenbarligen fanns det behov för den här typen av samarbete i en alltmer osäker tid. Det spelade sannolikt lite roll om finländarna som ansvarade för processen kunde svenska eller inte.

Man skulle därför kunna tro att det räcker att de flesta av oss kan engelska (eller kan anlita oss på tolkar med andra språk). Ibland gör det ju det. Men ju närmare individnivån vi kommer, desto viktigare blir språkfärdigheterna. Många beslut förbereds om inte fattas i mer informella diskussioner i korridorerna och i kaffekön. Språkfärdigheterna tillåter deltagandet i sådana här diskussioner, ökar tillit mellan parterna då de visar respekt samt ger djupare förståelse på beslut som fattas. Om inget annat så kan språkfärdigheterna leda till bättre resultat.

"Ju närmare individnivån vi kommer, desto viktigare blir språkfärdigheterna."

Språkfärdigheterna ökar möjligheterna även på den personliga planen. Världen är en stor plats, och Finland ett litet land. Det påverkar också att olika länder prioriterar olika saker. Till exempel lägger Sverige mycket mer resurser till forskning – inte minst krigsvetenskaplig forskning – jämfört med Finland. Som resultat har jag fått en unik utbildning i Sverige, som sedan tillåtit mig arbeta

med krigsvetenskap i internationella miljöer på tre kontinenter på ett sätt som knappast hade varit möjligt i Finland.

Även arbetsvillkoren i den svenska akademien är bättre än i Finland. I stället av att söka stipendier jämt är doktorander anställda, och får därför lugn och ro att fokusera på avhandlingsarbetet. Allmänt verkar universitetens karriärsystem i Sverige erbjuda mer säkerhet än det motsvarande systemet i Finland.

Språkfärdigheter är alltid en tillgång, vilket jag är ett levande bevis på. Samarbete är viktigt – för oss som är små livsviktigt. När det gäller försvarssamarbete så sker samarbetet både nationellt och internationellt. I både Finland och Sverige byggs det nationella försvaret på konceptet totalförsvar, vilket förutsätter att alla ska med. Internationellt finns det olika bi- och multilaterala samarbeten, som också används för att öka vår säkerhet.

Trots vårt Natomedlemskap kommer relationen med Sverige att fortsätta vara viktig även om landet skulle stanna utanför försvarsalliansen under en längre tidsperiod. Under vinterkriget myntades det svenska uttrycket "Finlands sak är vår". Idag har uttrycket vänts om till "Sveriges sak är vår". Trots engelskans frammarsch och vårt Natomedlemskap kommer vi inte undan vår geografi och historia: vi kommer att samarbeta med våra svenska grannar även i framtiden. Och om vi vill få ut så mycket som möjligt från samarbetet så satsar vi även på språkfärdigheterna. ■